

Möte i Bitumenutskottet

Minnesanteckningar

Tid: 2013-09-11 kl. 9.30-15.30
Plats: TRVs kontor, Solna

Närvarande:
Thorsten Nordgren, TRV
Leif Viman, VTI
Kenneth Lindh, TRV
Michael Langfjell, Peabasfalt
Camilla Westerholm, NCC
Krister Persson, Total
Lena Strand, Nynas
Patrik Malmberg, Svevia

Frånvarande:
Ylva Edwards, SP/CBI
Björn Kalman, VTI
Kenneth Olsson, Skanska
Mikael Jonsson, Nynas
Per-Ola Möller, Westbit

1. Inledning

Thorsten hälsade alla och särskilt Patrik Malmberg från Svevia välkomna till dagens möte. Patrik ersätter Ylva Bäckskog i Bitumenutskottet. Han jobbar främst vid Emulsionsfabriken, men också bl.a. med gummiasfalt och certifieringsfrågor. Han har varit anställd på Svevia sedan 2009. (så han har några år framför sig, jämfört med de medlemmar i bitumenutskottet som närmar sig eller t.o.m. överskridit 40 års ~~sitt~~ inspirerande år inom branschen). Välkommen Patrik!

2. Föregående protokoll

Vi tittade igenom protokollet, där Krister påpekade att han inte har tillgång till Nestes årliga ringanalyser. Lena tar med sig frågan hem till Timo på Neste.

3. Regelverk (AMA och TRVKB)

Kenneth Lind gav en aktuell bild av läget för revideringen av dessa dokument. Det är främst AMA, TRVKB och "Regler för reglering" som omarbetas för närvarande. Alla ska anpassas till AMA 13 som ges ut i början av 2014 (med versionsnummer 13!).

Vad händer nu?

1. Inkomna synpunkter behandlas (över 1000!!!)
2. Remissutgåva kommer ut snart (med föreslagna ändringar inlagda)
3. Dags att sedan lämna synpunkter på denna remiss!!!!

Detta ska ske nu under hösten 2013!

Några övriga funderingar kring främst regelverk och CE-märkning:

- Framtiden för arbetsrecept/typprovning?

När det gäller Arbetsrecepten så bör de anpassas till typprovningen enligt nya CPR. Eller snarare så bör Arbetsrecepten byta namn till typprov och kompletteras med alla de uppgifter som typprovet kräver. Alternativet är att all relevant information om produkten och ingående material finns med i CE märkesinformationen. Då skulle CE märkesinformationen bli ett användbart dokument.

Möte i Bitumenutskottet

- Ingen massa får lämna asfaltverket om det inte finns ett typprov. Det vanliga idag är att man tar fram typprovet ur de första satserna som tillverkas, men ska det vara korrekt så ska det tillverkas en sats som typprovas först eller att typprovet görs på labblandning.
- Ambitionen från TRV är att provning ska utföras på massa istället för borrhprov från färdig beläggning. Därför görs nu en särskild utredning av metoden för vattenkänslighet på initiativ från TRV. Det innebär provning vid färre antal slag i Marshall (2*35), 3 dygns vattenlagring och lägre provtryckningstemperatur (+15 °C). Ett antal entreprenörlab och VTI är engagerade i dessa provningar. Projektet drivs av Kenneth L.
- Det startas också ett nytt FOI-projekt, initiativ från TRV, som ska titta på olika konditioneringsmetoder för att försöka hitta ett bättre sätt att beskriva beständigheten hos olika asfaltmassor.

Se även bilagda presentation från Kenneth L.

4. Remisser

- Ny emulsionsstandard är publicerad och den gamla dras tillbaka sista maj 2014. Ny nationell standard ska vara framtagen nov 2013.
- Thorsten hör med berörda (dvs. bitumenleverantörer och emulsionstillverkare) om formuleringar och tabeller i TRVKB 13 för emulsioner.
- Deras förslag skickas sedan på remiss till BIG-gruppen (dvs. Bitumenutskottet).
- En aktuell remiss är om "Fracture toughness" ska ges ut som en TS. Detta innebär att den testas under 3 år sedan bedöms det om den ska ges ut som en EN-standard, med normalt remissförfarande, eller förlängas med ytterligare 3 år som TS. Sedan måste den ges ut som en EN-standard eller förkastas. Syftet med detta förfarande är att skaffa sig erfarenhet av en opövd metod.
- Det blir problem när produkter måste deklarerats så tydligt att det framgår vilka delmaterial som ingår i t.ex. emulsion. Man vill gärna använda ett firmabundet namn som inte specificerar innehåll utan bara relevanta egenskaper. Alla kemikalier ska dock vara "bastagranskade" av TRV för att få användas. Det finns information om detta på TRVs hemsida.
- Vi diskuterade också om penbitumen skulle ha en kolumn för övriga bitumen eftersom inte alla bitumenhårdheter enligt EN-standard finns med i tabellen (på motsvarande sätt som för pmb). Diskussionerna gick höga och ibland införde vi ett antal nya kolumner, men plötsligt ansåg vi att alla tabeller skulle bort och istället hänvisa direkt till gällande EN-standard, snart tyckte vi åter att tabellerna skulle vara med så att man slipper gräva i fler dokument. Vi kom fram till att tabellerna ska vara kvar men att vi tydligare ska ange vilka egenskaper som skall deklarerats i Sverige. Råd om val av bitumen får vi inte ha ihop med krav så det blir i TRVR. Texten runt tabellerna kan också förtydligas en del för att underlätta valet av bitumenkvalitet.

Möte i Bitumenutskottet

- 14 provningsstandarder kommer ut på 5 års översyn under oktober 2013. Två huvudpunkter är precisionsdata och kravet på kvicksilvertermometer. De flesta har dock redan varit ute på CEN Enquiry så det blir "Formal Vote" och bara tillåtet med editorielle synpunkter.

5. Metodarbetet inom bitumenområdet

Ringanalys. Nestes årliga ringanalys på bitumen innehöll samma dåliga precisionsdata som tidigare år. Metoderna är ute på remiss och förhoppningen är att provberedning mm. Ska förtydligas så att precisionen förbättras. Vi bestämde att ev. återkomma med en svensk ringanalys för att se om dessa förändringar haft effekt.

Metodhandledningar. Inga nya metodhandledningar färdiga nu. Vi avvaktar fortfarande på resultatet av pågående remisser innan vi tar tag i metodhandledningarna igen.

6. Rapportering från CEN-grupperna

(TC 336 Bitumen, WG 1 Penetrationsbitumen och WG 2 Emulsioner och bitumenlösningar)

Det var ett formaliamöte i våras i TC336 i samband med bitumendagen som Lina från SIS förtjänstfullt deltog i.

Nästa möte i TC336 WG1 blir i Oslo den 25-26 september 2014.

En fråga som diskuteras är en reviderad specifikation som går mot USA-principen med "Performance Grade", där man talar om en tabell för "simple performance" (typ tabellform) och en för "complex performance" (med funktionella krav).

7. Bitumendagen 14 maj 2013.

Allmän rundfråga till ledamöterna i sittande bitumenutskott visade att detta var en uppskattad tillställning som ger mersmak till övriga utskott. Torbjörn har just nu bollen i asfaltutskottet kastad från Mats Wendel som är ordförande i Metodgruppens styrgrupp. Vi får se om Torbjörn lyckas fånga denna boll. Spänningen är olidlig!

(Det kan också möjligen vara så att ingen ville vara kritisk eftersom Thorsten som jobbade fram denna bitumendag var närvarande. Jag nämnde dock att jag även fått mycket positiva signaler från de VTI:are som var på plats på bitumendagen, så jag tror nog alla talade sanning).

Ett mycket bra initiativ av Thorsten blir väl slutklämmen på detta!

8. Metoddagen 2013/2014

Leif visade det förslag som finns framtaget. Det fyller för närvarande 6 timmar och måste bantas ner till 4. Vi konstaterade att det fanns bitumen representerat i flera föredrag som vi hoppas blir kvar efter bantningen. Då ansåg vi att bitumenkvoten fylls.

Möte i Bitumenutskottet

Bl.a. finns ett föredrag med från ett examensarbete från Lund som Per Tyllgren håller i. Leif kollar med honom om vi kan få en dragning på nästa möte i bitumenutskottet den 11 dec 2013.

Nästa Metoddag är den 6 feb 2014.

9. Nästa möte

Onsdag 11 december 2013 hos NCC på Wallgatan vid Järva krog, kl. 9.30-15. (med fika 1:a halvtimmen)

Leif Viman

Sekreterare

Thorsten Nordgren

Ordförande

BESLUTSLISTA

Bilaga 1

Möte 2013-09-11(Arbetsgrupp för emulsioner)

Thorsten tar kontakt med berörda när det gäller den nya emulsionsspecifikationen. Arbetsuppgiften inriktas på att se över nya Emulsionsspecifikationen EN 13808 och anpassa tabellerna i TRVKB13

Möte 2013-03-13 (Arbetsgrupp för emulsioner)

Revidering av Arbetsgruppen för Emulsioner som bildades vid möte 2012-02-21. Thorsten är sammankallande och gruppen i övrigt består av Kenneth L, Mikael J och förhoppningsvis Mansour från Svevia (Thorsen hör med honom), Arbetsuppgifterna inriktas på att se över nya Emulsionsspecifikationen EN 13808 och anpassa tabeller i TRVKB13 samt göra jämförelse mellan EN-FAS metoder och se över behovet av metodhandledningar.

Möte 2012-10-17

Bengt Sandman tog på sig uppgiften från föregående möte att ta fram en metodhandledning för provberedning för PMB enligt SS-EN 12594

Planering av bitumendag i Stockholm nästa vår (i anslutning till TC336 möte!). Arbetsgruppen består av Thorsten Nordgren (sammankallande) samt Krister och Michael. **Bokad till den 14 maj i Stockholm**

Möte 2012-02-21

Revidering av Emulsionsgruppen. Mikael Jonsson frågar Thomas Wallin på Akzo om deltagande i gruppen och Leif hör med Björn Kalman på VTI.

Revidering av arbetsgruppen som skall ta fram Metodhandledningar för Elastisk återgång och Kraftduktilitet består nu av David Sjögren Nynas (sammankallande), Madelaine Matson Skanska, Martin Rydh Peab, Björn Kalman VTI. Leif hör med Björn. De funderar också på provberedning för PMB enligt SS-EN 12594.

Ta fram en ny arbetsgrupp som kompletterar metodhandledningarna för penetration, mjukpunkt och kinematisk viskositet så att de beskriver hela arbetsgången och kompletterar med de synpunkter som kommit fram i senaste ringanalysen. Leif ser vilka som tog fram dessa metodhandledningar och försöker få dem att ta på sig detta uppdrag. **Avvaktar med detta arbete och koncentrerar oss på remisserna som är ute under våren 2013 för dessa metoder.**

Möte 2011-10-04

Ny arbetsgrupp för ringanalys på penetration och mjukpunkt. Leif (Sammankallande), Jonas Ekblad NCC och representant från Nynas som Bengt tar fram. Ringanalysen utförs under hösten 2011. Trippelprov på ett hårt och ett mjukt bitumen.

Revidering av arbetsgruppen som skall ta fram Metodhandledningar för Elastisk återgång och "Force ductility" består nu av David Sjögren Nynas (sammankallande), Madelaine Matson Skanska, Martin Rydh Peab, Annelie Samuelsson VTI.

BESLUTSLISTA

Bilaga 1

Arbetsgrupp tillsattes för genomgång av emulsionsmetoder. Jämförelse mellan EN FAS och även se över behovet av metodhandledningar. Gruppen består av Mikael Jonsson Nynas (sammankallande), Ylva Bäckskog Svevia och Leif tar fram en representant från VTI.

Arbetsgrupp tillsattes som skall se över uppdateringen av PMB-specifikationen till TRVKB 2012. Gruppen består av Bengt Sandman Nynas, Per-Ola Möller Westbit, Martin Rydh Peab, Kenneth Olsson Skanska och Thorsten Nordgren TRV. Gruppen tittar även frågan om CAS nr för polymerer.

Möte 2010-10-14

Metodhandledningen för provberedning, SS-EN 12697-28, har nu kompletterats för hantering av mjukbitumen

Lisa ombads att föreslå Neste att mjukbitumen ingår i kommande ringanalyser

Möte 2010-04-22

Återvinning av mjukbitumen. Nynas och PEAB som jobbat med denna metod och har kommit fram till att återvinningen kan utföras enligt EN-standard. Vi beslutade att provberedningen dock bör formuleras i en metodhandledning. Lisa har lämnat ett förslag som skickas på remiss inom BIG.

Ny arbetsgrupp bildades för att fram metodhandledningar för Elastisk återgång och Kraftduktilitet. Lisa Nynas (sammankallande), Madelaine Skanska och Annelie VTI ingår.

Möte 2009-04-22

Se om några av bitumenmetoderna som används i VVTBT behöver ses över genom ömarbetning från FAS till VVMB eller som metodhandledningar.

Skillnaderna mellan de nya versionerna av standarderna och de tidigare svenska översättningarna och dokumentera dessa skillnader i nya metodhandledningar.

Återvinning av mjukbitumen har givit stora spridningar. Metoden behöver ses över. Det framkom på mötet att Maria redan hade gjort en del försök som bör dokumenteras i en metodhandledning och sedan även informeras vidare till CEN.

Ömarbetning av specifikationen för emulsioner i VVTBT så att den överensstämmer med Europa-specifikationen

Nya provningsmetoder för emulsioner behöver ses över och ev. göras som metodhandledningar.